

Desetljeće tehnike grijanja u Europskoj uniji

DANAS ŽIVIMO U PUNO UREĐENIJOJ, ULJUĐENIJOJ I BOLJOJ DRŽAVI



Područje termotehnike, bez obzira na to radi li se o grijanju i pripremi potrošne tople vode ili pak o hlađenju, ventilaciji i klimatizaciji, neprestano je izloženo promjenama koje proizlaze iz političkih odluka. Uostalom, upravo je europska zelena orijentacija sve više potiče zamjenu izvora topline na fosilna goriva onima koji se temelje na obnovljivim izvorima, primjenu mjera energetske učinkovitosti u zgradarstvu i pametnih rješenja za regulaciju sustava grijanja. Koliko god se možda nekome na prvi pogled tako ne čini, cilj svih tih politika i mjera je osigurati udobne i tople stambene ili poslovne prostore.

Svima koji su na bilo koji način povezani sa sustavima grijanja i pripreme potrošne tople vode proteklih deset godina donijelo je nove izazove koji su ponajviše uvjetovani zelenim orijentacijama europskih politika s jedne i sve višim cijenama klasičnih energenata s druge strane. Ti se izazovi ponajviše očituju u sve češćim zahtjevima za zamjenu izvora topline koji kao energent koriste plin ili loživo ulje onima koji koriste obnovljive izvore ili barem onima koji su energetski učinkovitiji, a ne treba zaboraviti ni mjere kojima se smanjuju toplinski gubici u zgradama. Na sve to također dolaze i mjere kojima se automatizira i olakšava upravljanje grijanjem i pripremom PTV-a u stambenom ili poslovnom prostoru, ali i drugim sustavima (klimatizacije, rasvjete i sl.).

Iako se možda ti procesi u Hrvatskoj odvijaju sporije nego u zapadnim zemljama Europske unije, za očekivati je da se u godinama koje slijede i oni ubrzaju. To će u početku značiti više troškove za krajnje korisnike, no u konačnici bi oni trebali biti niži, udobnost veća, a okoliš očuvan. Istodobno, to znači i promjenu dosadašnjih načina rada i razmišljanja projektanata, instalatera i servisera, proizvođača i trgovaca opremom i uređajima, ali i nove poslovne prilike za sve.

JASNA JE POTREBA ZA PROMJENOM IZVORA ENERGIJE

Općenite prednosti i izazovi pristupanja Europskoj uniji za Hrvatsku su donijele niz potencijalnih prednosti, uključujući:

- ekonomske prednosti: članstvo u jedinstvenom europskom tržištu omogućava slobodno kretanje roba, usluga, ljudi i kapitala što je pomoglo u gospodarskom rastu i stvorilo nove poslovne prilike
- političku stabilnost: članstvo u EU-u je pridonijelo političkoj stabilnosti i jačanju institucija
- sigurnosnu suradnju: članice EU-a međusobno surađuju na područjima sigurnosti, obrane i borbe protiv terorizma
- pravno i institucionalno usklađenje: Hrvatska se obvezala uskladiti nacionalno zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU-a
- priliku za sudjelovanje u oblikovanju politika EU-a: kroz sudjelovanje u institucijama EU-a, Hrvatska ima priliku utjecati i na europske politike i zakonodavstvo.

S druge strane, postoje i izazovi pristupanja EU-u, kao što su potreba za daljnjom prilagodbom i reformom zakonodavstva, konkurencija na unutarnjem tržištu se povećava, a ponekad ovo može voditi i gubitku određene razine nacionalne suverenosti.

Hrvatska je od pristupanja EU-u uvela dio promjena, a s nekima i dalje nastavlja. Što se tiče onoga što se možda moglo ostvariti, to ovisi o raznim čimbenicima, uključujući najviše ekonomske uvjete u zemlji, potom u regiji Jugoistočne Europe i naposljetku u cijelom EU-u, zatim o političkim odlukama i, konačno, o implementaciji reformi. Postoji niz izazova koji se javljaju u procesu prilagodbe na članstvo u EU-u, posebno uključujući pitanja kao što su korupcija, administrativna učinkovitost te daljnja potreba za jačim gospodarskim rastom.

Spomenuo bih nekoliko najčešće spominjanih aspekata o utjecaju članstva u EU-u na Hrvatsku u prvih deset godina.

Kada se radi o gospodarstvu, članstvo je hrvatskim tvrtkama omogućilo lakši pristup europskom tržištu. Povećana trgovina i investicije bile su jedan od ciljeva, ali stvarne koristi mogu varirati ovisno o sektorima. Procjena uvođenja eura i ulazak u Schengenski prostor 1. siječnja 2023. godine za sada tek ostaju za ocjenu s obzirom na možebitni istovremeni utjecaj inflatornih kretanja izazvanih raznim negativnim gospodarskim posljedicama pandemije i energetsom krizom 2022./2023.

Hrvatska je imala priliku koristiti sredstva iz fondova EU-a za različite projekte i programe, posebice kroz strukturne i investicijske fondove. Nakon početnog relativno manjeg postotka učinkovitosti povlačenja sredstava, s vremenskim odmakom ipak svjedočimo povećanju te učinkovitosti. Također dolazi i do određenih kašnjenja uvođenja raznih strategija, npr. u energetsom području,



Igor Herman
univ. dipl. inž. stroj.
direktor
Weishaupt-Zagreb d.o.o.
Zagreb



Igor Baltić, dipl. ing.
voditelj prodaje
Weishaupt-Zagreb d.o.o.
Zagreb

upravljanju otpadom, poljoprivredi, digitalizaciji itd., koja su ili usporile ili odgodile uspješnije povlačenje sredstava iz fondova.

Često zahtijevane promjene u institucionalnim strukturama i pravosuđu Hrvatsku su dovele do određenih prilagodbi zakonodavstva i institucija prema standardima EU-a. I dalje se ova tema ponekad pokazuje kao izazov i zahtijeva veće napore, što se posebice ističe u pravosuđu, potom u administrativnom aparatu i u ustroju teritorijalnih jedinica.

Hrvatskoj je članstvo u EU-u otvorilo mogućnosti za sudjelovanje u oblikovanju europske politike pa ima predstavnike u institucijama EU-a, što joj omogućuje aktivno sudjelovanje u procesima donošenja odluka. Nakon početnog procesa učenja, Hrvatska i njeni predstavnici ipak se aktivnije uključuju u neke od promjena i reformi u EU-u. Također je Hrvatska uključena u neke inicijative određenog broja zemalja EU-a.

Nepobitna je činjenica kako su ulaskom Hrvatske u EU sve uvozne procedure pojednostavljene. Na temelju toga smo uspjeli djelomično optimizirati skladište u Hrvatskoj i regionalno skladište u Sloveniji. Napomenuo bih i da je od ulaska Hrvatske u EU porasla i potražnja za energetsom opremom, posebice kao posljedica povećane potražnje za energetsom obnovom u turizmu, ali i u ostalim gospodarskim segmentima.

S obzirom na postavljene vremenske ciljeve prelaska na prvo niskougljično te potom i na bezugljično društvo, jasna je i potreba za promjenom izvora energije. Stoga nam je jedan od glavnih ciljeva u narednom razdoblju uvođenje proizvoda koji koriste obnovljive izvore. To su u našem primjeru prije svega dizalice topline, zatim solarni sustavi za zagrijavanje vode, ali također i upotreba sve većeg postotka vodika na našim kondenzacijskim plinskim kotlovima ili na većim plinskim plamenicima na industrijskim kotlovima.

PRIPADAMO ZAJEDNICI ULJUĐENIH, ORGANIZIRANIH I NAPREDNIH ZEMALJA



Mario Opačak
direktor - član Upravnog odbora
Vaillant d.o.o., Zagreb

Osvrt na proteklu godinu moram započeti čestitkama tvrtki ENERGETIKA MARKETING i svim njenim djelatnicima koji već 30 godina predano rade na analizi stanja u energetici Hrvatske, na otvaranju pitanja koja već jesu ili će postati bitna za energetiku i za sve vezane djelatnosti te na promociji novih tehnologija i trendova. Čestitke svakako i časopisu EGE. Samo oni koji su se u tome oprobali znaju koliko je teško 150 puta izdati časopis i svaki puta biti aktualan, zanimljiv i dovoljno drugačiji da se pobudi pažnja čitalaca. Zato od srca čestitam oba ova velika jubileja.

Svi zajedno proslavljamo ove godine još jedan jubilej, a to je 10 godina punopravnog članstva Republike Hrvatske u Europskoj Uniji. I ovo članstvo u Uniji doživjelo je, čini mi se, sudbinu mnogih drugih stvari u životu koje željno i dugo iščekuješ, a kada se dogodi, vrlo brzo postanu nešto što se podrazumijeva i o čemu se više gotovo i ne razmišlja. Razmišljanja o članstvu u EU-u kao i način na koji to članstvo doživljavamo razlikuje se prije svega prema osobnim stavovima svakoga od nas, a zatim i prema vremenskom periodu koji razmatramo. Gledano kratkoročno i analizirajući samo današnje stanje, ne mogu reći da su potpuno u krivu oni koji tvrde da, bez obzira na to članstvo, i dalje imamo puno

neriješenih problema i puno nesređenih stvari u našoj zemlji. Dovoljno je samo spomenuti pravosuđe i nije potrebno dalje tražiti argumente za takve tvrdnje. Međutim, ako želimo biti realni i pogledamo malo unazad i prisjetimo se vremena prije pristupanja EU-u, razlike postaju više nego očigledne. Osobno sam možda nešto više proeuropski nastrojen, ali nitko mi ne može argumentirano pobijati tvrdnju da danas živimo u puno uređenijoj, uljuđenijoj i boljoj državi nego prije (uz sve negativne pojave i događaje koji nisu posljedica tog članstva nego posljedica našeg mentalnog sklopa).

Tko može osporiti i zanemariti sve što je u ovih 10 godina napravljeno i financirano sredstvima EU-a? Tko može zanemariti benefite usklađivanja s europskom pravnom stečevinom? I pored postojanja nekih stvari koje nam se mogu ne sviđati zbog našeg svjetonazora i osobnih preferencija ipak ostaje neosporna činjenica da su pozitivni efekti puno veći i jači od onih negativnih. Pogledajmo samo svakodnevni život svih nas, putovanja bez čekanja na granicama, mogućnosti slobodnog kretanja, rada i školovanja bilo gdje u EU-u te, u krajnjoj liniji, dobar osjećaj i ponos što pripadamo zajednici uljuđenih, organiziranih i naprednih zemalja.

Gledano sa poslovne strane članstvo Hrvatske u EU-u, članstvo u Schengenskoj i Eurozoni doprinijeli su da naše poslovanje oslobodimo mnogih starih prepreka i opterećenja, da možemo poslovati jednostavnije, efikasnije i brže, a svoju energiju umjesto na administrativne i birokratske probleme možemo usmjeriti na posao kojim se bavimo.

Pred nama su Božićni i novogodišnji blagdani te ovu priliku koristim da svim čitateljima zaželim svako dobro te mirne i ugodne blagdane i sretnu novu 2024. godinu.

Za nas u Vaillant bit će i to godina velikog jubileja - 150 godina postojanja i uspjeha rada tvrtke Vaillant. Proteklih 150 godina bili smo lider u proizvodnji i prodaji plinskih uređaja. Naš plan i cilj je da slijedećih 150 godina budemo lider u proizvodnji i prodaji toplinskih crpki i s ponosom mogu reći da smo već danas vrlo blizu tog cilja.

SADA SVE OVISI O NAŠOJ KREATIVNOSTI

Pristupanjem Europskoj uniji naša zemlja je odredila put budućim naraštajima u dva smjera. Prvi smjer je nastavak pripadanju srednjoeuropskom kulturološkom krugu slobodnih nacija iz kojeg smo bili, na žalost, izostali nekoliko desetljeća, a drugi smjer je sudjelovanje u tržišnoj areni s velikim potencijalima. Sad sve ovisi isključivo o našoj kreativnosti koliko ćemo tu činjenicu iskoristiti.

Pomoću europskih sredstava do sada je uloženo kao nikada prije u Hrvatsku, a radi se o 12 milijardi eura (neto). Sjetimo se vremena kada smo u nekoj drugoj 'zajednici' sudjelovali s 27% bruto proizvoda, a zauzvrat je alokacija financijskog kapitala u toj istoj 'zajednici' prema Hrvatskoj bila svega 20%, što nas je gospodarski unazadilo. Sva uložena sredstva EU-a dala su značajan poticaj hrvatskom gospodarstvu jer smo na početku članstva bili na 62% prosjeka EU-a, a sada smo na 73%. Druge prednosti su olakšano putovanje građana, međugranično telefoniranje bez naplate 'roaminga', lakši pronalazak studijskih mjesta na prostoru cijelog EU-a, zajednička valuta koja ima svoju stvarnu vrijednost, GDPR o kojem u Boschu vodimo posebnu brigu, pomoć u kriznim situacijama kao što je potres u Zagrebu i na Banovini itd. To su samo neke od prednosti koje Hrvati ne mogu nijekati.

S druge strane, čini mi se da nismo (osim u turizmu) u dovoljnoj mjeri digli produktivnost, konkurentnost i inovativnost naše ekonomije kako bi još snažnije sudjelovali na tržištu EU-a. Poduzetnici moraju ovdje biti više angažirani u probou na europska tržišta kako bi još više povećali standard hrvatskih građana. Dodatno vrijedi napomenuti kako Hrvatska, na žalost, nije uspjela u zadržavanju svog stanovništva, što je rezultiralo iseljavanjem preko 300 000 ljudi u druge zemlje. Kako ionako već dugi niz godina bilježimo velike demografske gubitke, ovo je sigurno dodatno zakompliciralo situaciju. Svi mi koji sudjelujemo u hrvatskom gospodarstvu svjedočimo na dnevnoj bazi manjku kvalitetne radne snage. Iz tog razloga Vlada mora voditi pametnu useljeničku politiku kako bi osigurala dovoljno ljudskih resursa koji će jamčiti daljnji gospodarski rast. Vjerujem da ima potencijala i kod hrvatskih iseljenika jer oni imaju emociju prema ovoj zemlji. Osobno sam povratnik druge generacije i nisam jedini primjer. U Boschu Hrvatska ima nas nekoliko povratnika.

Pristupanjem Hrvatske EU-u značajno su se pojednostavili uvoz i izvoz robe u zemlje članice Unije. Kao dio velike međunarodne kompanije koja ponajviše surađuje s povezanim društvima unutar EU-a, ovaj efekt nam je među ostalim na dnevnoj operativnoj razini iznimno pojednostavio poslovanje uz dodatni efekt smanjenja troškova. Mogućnost primjene standardiziranih procesa koji



Mario Širić

voditelj tehničke službe za Adria regiju
Robert Bosch d.o.o., Zagreb

su implementirani unutar društava koji posluju na razini EU-a su pridonijeli većoj učinkovitosti, sinergijskim efektima i tim povezano - smanjenim troškovima.

Kako predstavljamo jednog od najznačajnijih lidera na hrvatskom tržištu, naši proizvodi su rado birana oprema od strane investitora kod dodjele poticaja za energetske obnovu obiteljskih kuća, stambenih zgrada, kao i zgrada javne namjene u Hrvatskoj i Sloveniji. Očekujemo da će se i tijekom 2024. godine nastavljati s poticajima, što opravdava naš optimizam za nadolazeća vremena.

Industrija će se mijenjati i proširit ćemo fokus s plina na elektrifikaciju jer su se u Pariškom klimatskom sporazumu zemlje dogovorile da žele što prije smanjiti emisije stakleničkih plinova. Dizalice topline će biti u tom procesu značajan faktor. Povećat ćemo razinu svih sudionika u transformaciji, a za to će digitalizacija biti od značajne pomoći. Uveli smo nove alate i platforme za struku. Jedan od njih je Bosch eAkademija koja omogućava instalaterima, serviserima, trgovcima i projektantima jednostavnije učenje i pristup informacijama, bilo gdje se nalazili, svi sadržaji su im dostupni 'online'. Sami biraju vrijeme u kojem žele pristupiti nekom školovanju ili informacijama. Na taj način našim partnerima i svima koji to žele postati pružamo podršku u svakodnevnim izazovima te nudimo veliki broj mogućnosti da drže korak s najnovijom tehnologijama.

Svim čitateljima želim blagoslovljen Božić i sretnu novu godinu.

ŽELIMO OSTAVITI PLANET U ŠTO BOLJEM STANJU ZA BUDUĆE GENERACIJE



Vladimir Turina, dipl. ing.
direktor
Viessmann d.o.o., Zagreb

Pristupanje Hrvatske Europskoj uniji olakšalo je uvelike poslovanje, a ujedno je dovelo do uvođenja europskih standarda i direktiva kako u poslovanje tako i u tehniku. Za primjer, u skladu s europskim direktivama ukinuti su konvencionalni zidni plinski bojleri, što je dovelo do problema za krajnje korisnike kojima se 'stari' bojleri kvare, a ne mogu samostalno zamijeniti boiler jer se kondenzacijski bojleri ne mogu spojiti na isti dimovod. Europske direktive su dovele i do sve veće primjene obnovljivih izvora energije i do šire primjene dizalica topline na našem tržištu.

Viessmann je uvijek postavljao mjerila i prije dolaska na snagu europskih direktiva, stoga naši proizvodi uvijek postavljaju letvicu još i više od standarda koje zadaju direktive jer nam je stalo do zaštite klime i želimo ostaviti planet u što boljem stanju za buduće generacije. Prelazak na euro također je zahtijevao neke programske intervencije u poslovanju, što smo prevladali bez većih poteškoća.

Grupa Viessmann u listopadu 2023. predstavila je svoje izvješće o održivosti. Njime formalizira svoju dugogodišnju predanost pozitivnim promjenama u područjima zaštite okoliša i društvenih pitanja te na taj način vodi računa o namjeri tvrtke da zajednički osmišljava životni prostor za buduće generacije. Izvješće o održivosti proširuje fokus i nadovezuje se na prve korake klimatske strategije za 2021. 'LEAP to Net-Zero'.

U travnju 2023. godine tvrtka je najavila spajanje svog odjela Climate Solutions s Carrier Global Corporation, čime će se stvoriti novi globalni šampion za klimatska i energetska rješenja. Očekuje se da će partnerstvo biti finalizirano do kraja godine.

Spajanjem tvrtke Viessmann Climate Solutions i Carrier stvaramo jednog od vodećih pružatelja klimatskih rješenja u cijelom svijetu. U ovom spajanju, tradicionalni brend Viessmann ostat će nepromijenjen. Partneri i kupci Viessmann Climate Solutions imat će značajne koristi od ovog novog partnerstva.

Asortiman proizvoda se proširuje: integrirana vrhunska ponuda Viessmann Climate Solutions nadopunjena je elektrificiranim proizvodima i uslugama Carriera i njegovih podbrandova, npr. rješenjima za hlađenje i ventilaciju, komercijalnim dizalicama topline, dizalicama topline zrak - zrak, jedinicama za klimatizaciju kao i digitalnim uslugama i uslugama s dodanom vrijednošću. To znači da će ovo partnerstvo značajno proširiti asortiman proizvoda koje će Viessmann Climate Solutions nuditi na srednji i dugi rok.

Viessmann Climate Solutions dobiva bolji pristup dobavljačima putem Carrierove globalne mreže. To znači da kroz partnerstvo možemo garantirati našim partnerima i kupcima kraće rokove isporuke u srednjem roku. Proizvodi se mogu brže isporučiti i montirati, što znači da su vremena čekanja znatno kraća. Budući da je vrijeme između završetka i montaže znatno skraćeno, možemo brže pridonijeti dekarbonizaciji cjelokupnog fonda zgrada.

Cilj partnerstva s Carrierom je značajno unaprijediti tranziciju grijanja u Njemačkoj i širom svijeta, posebno kroz povećanje kapaciteta.

Globalna energetska tranzicija može se uspješno savladati samo ako tvrtke misle, djeluju i rade zajedno globalno. Udruživanjem snaga s Carrierom podižemo svoj doprinos dekarbonizaciji građevinskog sektora na višu razinu: s većom relevantnošću i dosegom na globalnoj razini. Cilj partnerstva s Carrierom je omogućiti bolju i bržu isporuku, posebice kroz povećanje proizvodnih kapaciteta za dizalice topline, i time značajno unaprijediti toplinsku tranziciju u Njemačkoj. Osim toga, međunarodno partnerstvo dovodi do većeg portfelja rješenja za naše klijente. Viessmann Climate Solutions dodatno će ojačati kroz partnerstvo s Carrierom i stoga može dati još veći i brži doprinos uspjehu energetske tranzicije u zgradama u Europi i šire.